

Recurs de reposició contra l'aprovació, en data 22 de març de 2024, de l'expedient següent:

Expedient 41/2005

Aprovació de la modificació, per reorganització, a partir del 15 de juny de 2024, dels serveis actuals de recollida de residus amb model porta a porta que s'estan prestant en les zones dels barris de Pardinyes - Balàfia, del contracte de concessió del servei de neteja viària, de recollida de les diverses fraccions dels residus municipals i altres serveis complementaris a la ciutat de Lleida, adjudicat a l'UTE ILNET.

Laura Bergés Saura amb DNI ----- en nom i representació del Grup Municipal del Comú de Lleida, amb domicili a efecte de comunicació, Palau de la Paeria - 4 planta, comparec davant d'aquest Ajuntament i, de la manera que sigui més procedent en dret, **DIC**:

Antecedents/Fets

El dia 22 de març de 2024 el ple de la Paeria va aprovar l'**Expedient 41/2005** de modificació, per reorganització, a partir del 15 de juny de 2024, dels serveis actuals de recollida de residus amb model porta a porta que s'estan prestant en les zones dels barris de Pardinyes - Balàfia, del contracte de concessió del servei de neteja viària, de recollida de les diverses fraccions dels residus municipals i altres serveis complementaris a la ciutat de Lleida, adjudicat a l'UTE ILNET.

Sobre l'expedient aprovat

L'expedient planteja una modificació del contracte, essent que la legislació vigent estipula que els contractes públics només es poden modificar per raons d'interès públic, sempre que siguin degudes a necessitats noves o causes imprevistes i amb la deguda justificació (art. 101, RDL 2/200)

Els informes de secretaria i intervenció inclosos en l'expedient, assenyalen que la modificació es justifica en l'informe del cap de la secció de Medi Ambient, que no inclou cap referència explícita a l'interès general, ni a les noves necessitats o causes imprevistes que justifiquen la modificació, sinó que fa una descripció dels resultats de recollida de residus obtinguts amb el Porta a Porta i de les incidències en el seu funcionament, justifica la modificació en la voluntat del govern, fa la proposta la reorganització dels

serveis amb l'eliminació del Porta a porta a Pardinyes i Balàfia i el reforç de la recollida de cartró comercial i el reforç de la neteja amb aigua de la ciutat, i la valoració de l'impacte econòmic de la modificació.

Recollida selectiva i la generació de residus

L'Informe inclou les dades de recollida selectiva de residus als barris amb Porta a Porta i al conjunt de la ciutat de Lleida, i les dades de participació de la ciutadania en el sistema de recollida de Porta a Porta.

De les dades se'n conclou que, malgrat que la participació en el Porta a porta en el barri de Pardinyes es queda en el 79% dels habitatges, el nivell de recollida selectiva arriba al 66% en el darrer any, havent arribat al 73% en l'any d'implantació, el 2021. Una xifra que supera àmpliament la del conjunt de la ciutat, del 37% i que situa el nivell de recollida selectiva a Pardinyes i Balàfia dins els objectiu marcats per la Llei 7/2022.

Així, veiem que amb el sistema de recollida contenitzada, la recollida selectiva es queda per sota el 30%, lluny de l'establert a la Llei 7/2022 (article 26): 50% de recollida selectiva en el moment d'adopció de la llei, del 55% al 2025, 60% al 2030 i 65% al 2035. Mentre que amb el Porta a Porta ens situen ja per sobre dels objectius marcats per al 2035.

La Llei 7/2022 estableix també objectius de reducció de la quantitat de residus (article 17): Una reducció del 13% del pes dels residus totals al 2025 en relació al 2010, i del 15% per al 2030, uns objectius que a Lleida no s'estan complint, al contrari. Al 2010 es van produir 58.338 tones de residus municipals, i al 2022 la xifra pujava a 63.854 tones, un 10% més que al 2010 (dades Agència Catalana de Residus).

L'informe tècnic que justifica la modificació del contracte, però, no fa cap esment de la possible reducció de residus associada al Porta a Porta. L'informe atribueix a la fuga de residus a altres zones la desviació entre el volum de generació de residus per persona i dia als barris amb Porta a Porta i el de la resta de la ciutat, sense considerar si part d'aquesta desviació es pot correspondre a una reducció de la brossa generada als barris amb Porta a Porta, tal i com assenyalen estudis realitzats en altres ciutats, que xifren en el 13-15% la reducció de residus generats associada a la implantació del porta a porta (estudi de l'Associació Porta a Porta i la Fundació ENT).

En aquesta part de l'informe no es fa cap referència, per tant, a cap interès públic que justifiqui la modificació del contracte. Més aviat al contrari, de les dades que s'aporten es podria concloure que hi ha un interès públic en mantenir el sistema de recollida Porta a Porta o fins i tot ampliar-lo, per poder complir la legislació i els objectius de millora de la salut i del medi ambient que la justifiquen. No en va, els residus urbans domiciliaris suposen el 20% de les emissions de gasos hivernacle de les ciutats.

La modificació del contracte que s'ha aprovat, per tant, suposa un pas enrere en les polítiques d'acció climàtica. En aquest sentit, recordem que recentment el Tribunal Europeu de Drets Humans ha emès una sentència contra l'estat suís per la seua acció insuficient per limitar la crisi climàtica, assenyalant-ho com una violació dels drets humans (cas 53600/20 Verein Klimaseniorinnen Schweiz i altres v. Suïssa, de 09/04/2024).

Incidències en el Porta a Porta

L'informe assenyala que amb el porta a porta a Pardinyes i Balàfia s'observa un major abandonament de bosses de brossa a la via pública, que ha obligat a fer un servei de neteja de repàs a les nits i a la instal·lació de contenidors de rebuig per a ús del servei de neteja viària, per dipositar-hi les bosses abandonades.

No es dona, però, cap dada concreta del volum d'abandonament de bosses, més enllà d'assenyalar que suposa el 85% de les incidències detectades a Pardinyes i Balàfia. Sense saber el total d'incidències, resulta difícil d'interpretar quina magnitud suposa aquest 85%, i tampoc no es dona informació que permeti discernir si es tracta d'un problema concentrat en punts negres o generalitzat. De manera que no es pot avaluar si la solució a aquest problema passa necessàriament per un canvi de sistema o per accions puntuals.

Tampoc no es faciliten dades sobre de les necessitats de repàs a Pardinyes i Balàfia ni de la comparativa amb altres zones de la ciutat on també s'han hagut de prendre mesures de repàs o reforç. Igualment, no hi ha una avaluació de l'ús i gestió dels contenidors de rebuig, inicialment instal·lats per evitar que els propis serveis de neteja haguessin de deixar al carrer les bosses amb la brossa que van recollint i actualment obert a ús del veïnat.

Amb la informació sobre aquestes incidències és doncs molt difícil avaluar la gravetat del problema que suposen ni fins a quin punt són exclusives dels barris amb Porta a Porta, o si s'estan solucionant amb les mesures de repàs establertes o amb altres mesures que es poguessin adoptar. I de fet, el propi informe no explicita que aquestes incidències constitueixin un motiu d'interès general que justifiqui la modificació del contracte. No es justifica, doncs, cap interès general, ni nova necessitat o causa sobrevinguda que són els requisits que marca la legislació per justificar una modificació de contracte (RDL 2/2000, art. 101.1; Llei 9/1017, art. 203.1) .

Motivació política de la modificació

Després de l'exposició de les dades de recollida selectiva i incidències en el Porta a Porta, l'informe introdueix la proposta de modificació del contracte fent referència a la seua motivació política.

Així, a la pàgina 4 de l'informe, llegim que «Atès que el govern s'ha manifestat en diverses ocasions (...) en el sentit de retornar al model anterior...» i «Atès que en el Pla d'Acció Municipal (...) proposa una «gestió responsable amb la implantació de la recollida porta a porta en barris i zones urbanes de baixa densitat...». Ateses aquestes dues qüestions «Es considera que **si es vol** (negreta nostra) tornar al model anterior de recollida amb contenidors (...) els serveis **es poden** reorganitzar».

La possibilitat, que no necessitat, de reorganitzar el servei, per tant, es justifica en una voluntat política del govern actual. I així es torna a fer a la part final de l'informe, que presenta els acords de modificació del contracte d'aquesta manera: «Atès l'anterior i **d'acord amb la voluntat expressada pel govern** (negreta nostra), s'informa que per

tornar al model anterior de recollida de residus amb àrees de contenidors per a totes les fraccions, és necessària l'aprovació dels següents acords».

En aquest sentit, cal tenir en compte en cap cas una voluntat política constitueix un interès general ni causa legal de modificació d'un contracte de serveis públics (RDL 2/2000 i Llei 79/2017).

Impacte econòmic de la modificació

L'informe tècnic fa la valoració econòmica de la proposta de reorganització del servei, per concloure que la modificació no té cap repercussió econòmica. En aquest sentit, presenta el cost del servei actual del PaP a Pardinyes i Balàfia, xifrat en 326.858,84€, que coincideix amb la suma del cost calculat per als nous serveis de repàs de neteja a la ciutat i de recollida de cartró comercial, xifrats en 309.779,15€, més el servei de repàs de contenidors tancats a Pardinyes que caldria mantenir, amb un cost de 17.079,6€. A més, s'informa que caldria adquirir nous contenidors per Pardinyes-Balàfia, tot i que no se'n quantifica ni la quantitat ni el preu, ni es considera com un cost afegit per a l'empresa. En tot cas, l'expedient incorpora la conformitat de l'empresa amb la modificació del contracte, entenent que renuncia a cap compensació per aquest cost d'adquisició de nous contenidors. La modificació, doncs, no tindria impacte econòmic en el contracte.

En aquests càlculs, però, hi trobem a faltar els recursos de personal i vehicles que faran falta per a la recollida de residus a Pardinyes i Balàfia, ja que la totalitat del cost actual de personal i manteniment de maquinària per a la recollida amb Porta a Porta en aquests barris, es destina als nous serveis de repàs i recollida de cartró, sense comptar que encara que no hi hagi Porta a Porta, caldrà recollir els residus dels contenidors a Pardinyes i Balàfia.

Per altra part, en l'informe no s'inclou cap valoració dels possibles efectes econòmics de la modificació ja no sobre el cost del propi contracte, sinó sobre altres despeses i ingressos en que incorre l'ajuntament per la gestió dels residus. En particular ens referim al gravamen per la deposició de residus que l'Ajuntament paga al Consorci de Residus de Catalunya, fixat en 65,30€/Tona al 2023 i en 71,60€/Tona al 2024 (Llei 8/2008), i als ingressos que rep per la valorització dels residus de vidre, plàstic i paper que recull de forma selectiva. Al 2023 la despesa per deposicions de residus de rebuig va ascendir a un total de 4,8 milions d'euros, mentre que els ingressos per recollida selectiva van arribar als 800.000€.

Tenint en compte que a Pardinyes i Balàfia es van recollir 1.733 Tones de brossa al 2023, i que el Porta a Porta va associat tant a una menor quantitat de residus generats com majors percentatges de recollida selectiva que el sistema de contenidors, la modificació del sistema de recollida per tornar al sistema de contenidors previsiblement comportarà un increment de les deposicions a l'abocador i del gravamen corresponent, i una rebaixa de recollida selectiva de vidre, paper i plàstic que rebaixarà els ingressos per la seua valorització.

En l'informe de la modificació del contracte, però, no s'inclou cap valoració d'aquest impacte econòmic, i de la càrrega que suposarà per al pressupost municipal en un context de pujada del tipus de gravamen.

Conclusions

Per tot l'exposat, considerem que l'expedient de modificació del contracte de neteja i recollida de residus no justifica l'interès general de la modificació. Més aviat al contrari, les pròpies dades de l'informe en què es basa la modificació exposen que el sistema de recollida Porta a Porta assoleix resultats de recollida selectiva molt superiors als de la resta de la ciutat, permetent-nos arribar als objectius fixats per la legislació vigent i assolir així l'interès públic de protecció de la salut i del medi ambient.

Pel que fa als inconvenients o incidències associades al Porta a Porta que podrien justificar la seua modificació, no trobem en l'informe una avaluació acurada d'aquestes incidències, ni del seu impacte en l'interès general. Tampoc no es poden considerar noves necessitats ni elements sobrevinguts que no puguin afrontar-se amb mesures alternatives, com la introducció de millores en la gestió del porta a porta, que preservin l'interès general de reducció de residus i increment de la recollida selectiva que assolim amb el Porta a Porta, minimitzant els problemes de neteja associats a una implantació millorable.

La principal justificació de la modificació del contracte semblaria doncs, atenent al propi informe tècnic, la voluntat política del govern, que no és una justificació admesa per la legislació per a la modificació dels contractes públics.

Per altra part, l'expedient no té en compte els recursos que caldrà esmerçar en el nou sistema de recollida de residus que s'implanti a Pardinyes i Balàfia, ni pel que fa les inversions en contenidors nous ni pel que fa al personal i maquinària per a la recollida de residus, ja que considera que tots els recursos que es dedicaven a la recollida Porta a Porta passaran als nous serveis de reforç de neteja i de recollida de cartró comercial que s'incorporen també a la modificació del contracte, sense cap impacte econòmic en el contracte. No queda clar, per tant, com es cobriran els costos de la recollida de residus a Pardinyes i Balàfia (contenidors+servei), i com això pot afectar a la qualitat del conjunt del servei de neteja i recollida de residus.

Finalment, l'expedient no valora l'impacte econòmic de la modificació del contracte sobre el pressupost municipal, en la mesura que el canvi proposat afecta partides d'ingrés i despesa externes al propi contracte del servei de neteja i recollida de residus, com són el gravamen per deposicions a l'abocador i els ingressos per valorització de residus de paper, vidre i plàstic.

Fonamentació Jurídica

Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel que s'aprova el text Refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques.

Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.

Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular.

LLEI 8/2008, de 10 de juliol, de finançament de les infraestructures de gestió dels residus i dels cànons sobre la disposició del rebuig dels residus.

Per tot l'exposat

Sol·licito

PRIMER: Sol·licito a l'Ajuntament de Lleida que admeti aquest escrit i vist el seu contingut tingui per formulat RECURS DE REPOSICIÓ contra l'Acord de ple de data 22 de març de 2024, que va aprovar l'**Expedient 41/2005** de modificació, per reorganització, a partir del 15 de juny de 2024, dels serveis actuals de recollida de residus amb model porta a porta que s'estan prestant en les zones dels barris de Pardinyes - Balàfia, del contracte de concessió del servei de neteja viària, de recollida de les diverses fraccions dels residus municipals i altres serveis complementaris a la ciutat de Lleida, adjudicat a l'UTE ILNET, i seguit el procediment acordi:

1. Estimar el recurs i reposar l'acte administratiu recorregut.
2. Declarar la no conformitat i nul·litat de ple dret de l'acord impugnat per vulnerar normativa de contractació i mediambiental de rang superior.
3. Rectificar el contingut de l'expedient, en el sentit de les raons exposades en el present recurs de reposició, corregint les deficiències i errors i reconsiderant les modificacions de contracte proposades.
4. Declarar la suspensió de l'acord, conforme a l'article 117 de Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment administratiu Comú de les Administracions Públiques, mentre es tramiti la resolució del present recurs.

Lleida, en data de signatura electrònica,

AL Sr. VICESECRETARI DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA

A L'IL·LUSTRÍSSIM PAER EN CAP DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA